

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمه الزهرا (سلام الله عليها) - شیراز

مقاله رشد

موضوع:

شاخصه های برتر رفتاری زندگی علمی طلاب خواهر

استاد راهنما:

سرکار خانم فلاح زاده

پژوهشگران:

مریم مشکواتی

مدینه صدیق

زهرة منازاده

تابستان ۱۳۹۶

الحمد لله
البرحمين

مقدمه	۱
فصل اول: کلیات	۴
گفتار اول : طرحنامه	۴
الف- تعریف و تبیین	۴
ب- اهمیت و ضرورت	۶
ج- اهداف	۷
د- پیشینه	۸
ه- روش پژوهش	۱۰
و- سوالات اصلی و فرعی	۱۱
ز - فرضیه و پیش فرض	۱۱
گفتار دوم : مفهوم شناسی	۱۲
فصل دوم : جایگاه علم و علم آموزی	۱۹
گفتار اول : اهمیت علم از منظر قرآن	۱۶
الف - علم لازمه ی خلافت و جانشینی خداوند	۱۹
ب - علم آموزی ، هدف بعثت انبیاء	۱۹
گفتار دوم : اهمیت علم در روایات	۲۰
الف - وجوب علم آموزی	۲۴
ب - ماهیت علم واجب	۲۵
فصل سوم : آداب کلی کسب علم و مقام عالم و شاخصه های برتر رفتار علمی طلاب دآموزه های دینی	۲۷

گفتار اول : آداب علم آموزی ۲۸

۱ + - ۲۸ شکیبایی و پایداری

۲ + - ۲۹ تواضع

۳ + - ۳۰ خوب گوش دادن

۴ + - ۳۰ پرسش و پرسش گری

۵ + - ۳۱ پیش مطالعه

۶ + - ۳۱ مطالعه بعد از درس دادن

۷ + - ۳۱ مباحثه

۸ + - ۳۲ توجه به قرآن و روایات

گفتار دوم : آفات علم آموزی ۳۳

گفتار سوم : مقام عالم در آموزه های دینی ۳۵

گفتار چهارم: شاخصه رفتارهای برتر در مقام متعلمی و معلمی ۳۹

الف - رفتارهای برتر عام در معلم و متعلم ۴۰

۱ + - ۴۰ خالص کردن نیت به هنگام یادگیری و یاددادن

۲ + - ۴۰ به کارگرفتن تدریجی دانسته ها

۳ + - ۴۱ تکیه بر خداوند در حالات مختلف

۴ + - ۴۲ برخورداری از اخلاق نیکو ، سعی بلیغ برای رساندن به کمال نفس

۵ + - ۴۲ همت بلند داشتن

۶ + - ۴۲ مراعات شعائر اسلامی

ب- رفتارهای برتر در حیطه ی معلمی ۴۳

ج- رفتارهای برتر در مقام شاگردی ۴۶

جمع بندی و نتیجه گیری ۵۰

فهرست منابع ۵۴

۵- طلبه باید در کلاس درس و خارج از کلاس، همواره در پی فهم مسائل ضروری برآید و هرگز وقت خود را مصروف مسائل غیر ضروری ننماید؛ مسائلی که دانستن آن ها، صرفاً بار اطلاعاتی آدمی را می افزاید و هیچ تأثیری در سعادت دنیوی و اخروی فرد و خانواده ندارد.

۶- حاکمیت نظم و انضباط؛ چون در این صورت است که انسان به همه ی کارهایش می رسد و وقت و انرژی کمتری هدر می رود. پس از نظم، مسئله ی فداکاری خود و خانواده است.

۷- انتخاب یک نوع زندگی [کسب زی طلبگی] و کنار گذاشتن تشریفات؛ زیرا تشریفات و تجملات در زندگی، نه تنها انسان را از فعالیت های اجتماعی باز می دارد بلکه مانع از تربیت فرزندان صالح و انجام وظائف ذاتی ایشان می باشد.

۸- توجه بیشتر به کارهای جمعی و گروهی؛ پژوهش های علمی به صورت جمعی می توان قسمت عمده ای از مشکلات خواهران و زندگی خاص آن ها را بر طرف کند و در بازدهی کار آنان سرعت ببخشد. تقسیم کار در انجام تحقیقات موجب می شود که اکثر خواهران مشارکت نموده و ضمن فراگیری فنون پژوهش، لطمه ای نیز به زندگی خانوادگی شان وارد نیاید.

۹- در صورتی که یکی از اعضای خانواده از نظر علمی دارای صلاحیت باشد طلبه می تواند علاوه بر نشر اندوخته های علمی، در جهت پویایی فعالیت های فکری خویش گام بردارد و ملزم به حضور سر کلاس در تمام ساعات نباشد و از غیبت هایش استفاده نموده و بدین وسیله عدم حضور سر کلاس را جبران نماید.

۹ - طلبه می تواند به جای انصراف از ادامه ی تحصیل با تغییر دوره ی حضوری به نیمه حضوری (که مستلزم حضور در سر کلاس نیست) و یا استفاده از فرجه ی هفت ساله برای سطح دو بر مشکلات فایق آید و در

هنگام ازدواج یا تولد فرزند نیز از مرخصی همراه با امتحان یا مرخصی بدون امتحان استفاده نماید، تا ازدواج یا رسیدگی به فرزند در زمان خاص لحاظ شود.

فهرست منابع

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

الف - منابع فارسی

- ۱- انوری، حسن (۱۳۸۱)، فرهنگ بزرگ سخن، ج ۵، ۳، چاپ اول، تهران: انتشارات سخن.
- ۲- برخوردار فرید، شاکر (۱۳۸۵)، آداب الطلاب، چاپ اول، تهران: لاهوت.
- ۳- ----- (۱۳۸۵)، آفات الطلاب، چاپ اول، تهران: لاهوت.
- ۴- بهشتی، محمدحسین (۱۳۸۶)، ولایت، رهبری، روحانیت، (محسن معینی)، چاپ اول، تهران: بقیه.
- ۵- حسینی خامنه ای، علی (۱۳۷۵)، حوزه و روحانیت در نگاه رهبری، ج ۲، چاپ اول، تهران: تبلیغات اسلامی.
- ۶- حسینی، سیدمحمد (۱۳۸۵)، فرهنگ لغات و اصطلاحات فقهی، چاپ اول، تهران: سروش.
- ۷- دهخدا، علی اکبر (۱۳۷۷)، لغتنامه دهخدا، ج ۱۰، ۸، ۶، چاپ چهارم، تهران: موسسه لغتنامه دهخدا.
- ۸- سیف الهی، حسین (۱۳۹۱)، جایگاه علم و علم آموزی در قرآن و روایات، دانش نامه موضوعی قرآن.
- ۹- طباطبایی، محمد رضا (۱۳۸۱)، آیین دانشوری (ترجمه المراد من منیه المريد)، (حمید رضا شریعت مداری)، چاپ هفتم، قم: دارالعلم.
- ۱۰- عالم زاده نوری، محمد (۱۳۹۰)، راه و رسم طلبگی، ج ۴، ۲، چاپ دوم، قم: موسسه فرهنگی ولاء منتظر.
- ۱۱- عمید، حسن، فرهنگ عمید (۱۳۷۹)، ج ۱، ۲، چاپ یازدهم، تهران: موسسه انتشارات امیر کبیر.
- ۱۲- قرشی، سید علی اکبر، (۱۴۰۸ق)، قاموس قرآن، ج ۵، چاپ ششم، تهران: نشر معارف اهل بیت (ع).
- ۱۳- مطهری، مرتضی (۱۳۷۳)، تعلیم و تربیت در اسلام، چاپ بیست و سوم، تهران: صدرا.
- ۱۴- ----- (۱۳۷۳)، انسان در قرآن، چاپ هشتم، تهران: صدرا.

۱۵- مظاهری، حسین (۱۳۸۶)، تربیت فرزند از نظر اسلام، چاپ ششم، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل.

۱۷- معین، محمد (۱۳۸۶)، فرهنگ فارسی معین، ج ۱، ۲، چاپ دوم، تهران: انتشارات نامن.

ب - منابع عربی

۱- ابن ابی الحدید، عبد الحمید (۱۳۸۸)، شرح ابن ابی الحدید، (غلام رضا لایقی)، ج ۱۴، چاپ اول، تهران:

نیستان.

۲- ابن منظور، محمد بن مکرم (۱۴۰۸)، لسان العرب، (علی شیر)، ج ۹، چاپ دوم، بیروت: دارالاحیاء التراث

العربی.

۳- پاینده، ابوالقاسم (۱۳۳۷)، نهج الفصاحه، چاپ دهم، تهران: انتشارات جاویدان.

۴- تمیمی آمدی، عبدالواحد، تصنیف غررالحکم و دررالکلم، چاپ اول، قم: دفتر تبلیغات اسلامی.

۵- راغب اصفهانی، حسین بن محمد (۱۳۸۶)، مفردات الفاظ قرآن، (مصطفی رحیمی نیا)، چاپ

دوم، تهران: سبحان.

۶- طریحی، فخرالدین (۱۳۸۳)، مجمع البحرین، ج ۳، چاپ سوم، اصفهان: نشر معارف اهل بیت (ع).

۷- فراهیدی، عبد الرحمن خلیل بن احمد (۱۳۶۷)، العین، ج ۲، چاپ اول، قم: موسسه دارالهجره.

۸- مجلسی، محمد باقر (۱۴۰۳ق)، بحار الانوار، ج ۱۰۳، ۷۸، ۷۷، ۷۶، ۷۴، ۴۳، ۲، ۱، چاپ اول، بیروت: موسسه الوفاء.

۹- مدرس افغانی، محمد علی (۱۳۸۵)، جامع المقدمات، چاپ سیزدهم، قم: هجرت.

۱۰- نصار، سید احمد، و دیگران (۱۴۲۹ق)، المعجم الوسیط، چاپ پنجم، بیروت: دارالاحیاء التراث العربی.

ج - سایت:

۱. www.hawzah.net

